

A feladatok megoldásához használhatod a periódusos rendszert.

1. feladat

Melyik hőtermelő (exoterm), és melyik hőelnyelő (endoterm) folyamat?
A folyamatok betűjelével válaszolj!

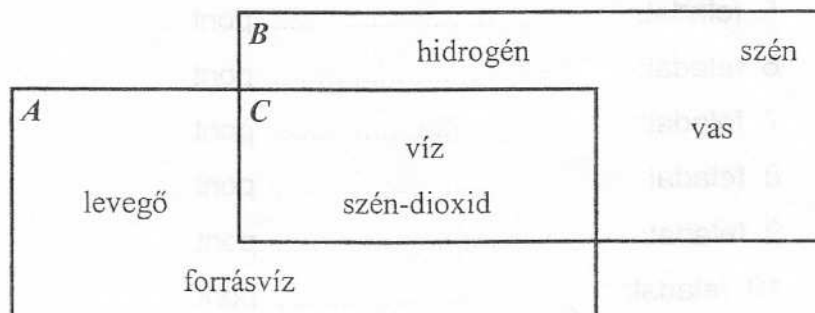
- a) A kályhában elég a szén és a fa.
- b) A kemencében megsül a kenyér.
- c) Cukorból karamellt készítünk.
- d) A bányában a sújtólég egy szikra hatására felrobban.
- e) A hidrogén meggyújtva csendesen elég.
- f) A párás, hideg szobában a tiszta ablak reggelre jégvirágos lesz.
- g) A piskótába kevert sütőpor a sütő melegében elbomlik, (és felfújja a tésztát).
- h) A felmosott padló felszárad.
- i) A tűzijáték rakétái színesen világítva felrobbannak.
- j) A nyári kánikulában a Balatonból óriási vízmennyiség párolog el.

Hőtermelő folyamatok: Hőelnyelő folyamatok:

10 pont

2. feladat

Nevezd meg a halmazokat a beírt elemeik alapján!

A-halmaz:

B-halmaz:

C-halmaz:

Sorold be az alábbi anyagokat a halmazokba! Az anyag neve mellé írd a megfelelő halmaz betűjelét!

- a) kén b) durránógáz c) hélium d) higany-oxid e) réz

8 pont

3. feladat

A következő kérdések az üvegházhatással kapcsolatosak.

a) Mi az üvegházhatás?

b) A földi élet szempontjából mennyiben hasznos az üvegházhatás?

c) Mitől válik károsná?

d) Mi ennek a következménye? Két tényezőt nevez meg!

e) A Kiotóban tartott harmadik klímaváltozási világkonferencia jegyzőkönyvét 1997. december 11-én írta alá számos ország, így hazánk is. (Amerika nem írta alá.). A Kiotói Jegyzőkönyv néven ismertté vált dokumentum 2005. február 16-án lépett életbe. Mit vállaltak a jegyzőkönyvet aláíró országok?

6 pont

4. feladat

Hány elektron van annak az atomnak a külső elektronhéján,

a) amelynek a rendszáma 9?

b) amelyik az V. főcsoportba tartozik?

c) amelynek összesen 13 elektronja van?

d) amelyik az 1. periódusba tartozik?

e) amelyik $\frac{1}{2}$ móljának tömege 10 g?

f) amelynek atommagjában 1 proton és 2 neutron van?

g) amelyik a szénatom ^{14}C jelű radioaktív izotópja?
(Például régi tárgyak kormeghatározására használják.)

8 pont

5. feladat

A periódusos rendszer egy részletét rajzoltuk fel úgy, hogy a főcsoportokat kiemeltük. A betűk a rendszer egy-egy atomjának a helyén állnak.

A kérdésekre a megfelelő atom (atomok!) betűjelével válaszolj!

	1.	2.	13. *	14.	15.	16.	17.	18.
	I.A	II.A	III.A	IV.A	V.A	VI.A	VII.A	VIII.A
1.								
2.	A Li							
3.		B Mg			D P		L Cl	Y Ar
4.		M Ca				G Se	E Br	C Kr
5.			R In	X Sn				

- a) Melyik atom lehet nemesgázatom?
- b) Melyik atom a legkisebb tömegű?
- c) Melyiknek van a legtöbb elektronhéja?
- d) Melyiknek van a legkevesebb külső elektronja?
- e) Melyiknek van két külső elektronja?
- f) 1 mólt véve belőle valószínűleg melyiknek a legnagyobb a tömege?
- g) Feltehetőleg melyik a legkevésbé reakcióképes?

Ha **B** a magnéziumatom, akkor

- h) nevezd meg a **D**-t!
- i) melyik betű jelöli a klórt?
- j) rajzold be az oxigénatom **vegyjelét** az ábrába!

13 pont

6. feladat

Melyikben van több atom? Relációjellel (<, >, =) válaszolj!

- a) 2,3 g nátrium 6 g szén
- b) 4,0 g kalcium 0,4 g hélium
- c) 81 g alumínium 48 g kén
- d) 20 g kalcium 20 g szilícium
- e) 10 g hidrogén 400 g higany

10 pont

7. feladat

Az atomok vegyjelével (vagy nevével) válaszolj! Írd le a számítást is!

Melyik az az elem, amelynek

- a) 4 grammjában 10^{23} db atom van?
- b) 1/3 móljának tömege 4 gramm?
- c) 1/3 mol atomjában $3,2 \cdot 10^{24}$ db proton és elektron van összesen?
- d) 2 grammjában $6 \cdot 10^{23}$ db proton van?

10 pont

8. feladat

Egy kísérlethez 80 g 20 tömegszázalékos konyhasóoldatra van szükségünk.

Írd le részletesen, hogyan készítenéd el az oldatot!

A szövegben húzd alá az általad felhasznált eszközöknek a nevét!

8 pont

9. feladat

Töltsd ki a következő táblázatot!

oldott anyag	oldószer	oldat	az oldat tömegszázalékos összetétele
tömege			
20 g	a)	50 g	b)
25 g	100 g	c)	d)
e)	f)	80 g	10%
g)	170 g	200 g	h)
i)	9,75 g	j)	2,5%
8 g	k)	l)	0,4%

14 pont

10. feladat

40 °C-on telített kálium-nitrát-oldatot készítettünk.

a) Mit jelent az, hogy az oldat telített?

b) Mi történne, ha a telített oldatba még oldandó anyagot szórnánk?

c) Az oldandó anyag beleszórása után változna-e, és ha igen, hogyan az oldat töménysége?
Válaszodat indokold!

d) Nézd meg figyelmesen az alábbi táblázatot, és számítsd ki, hogy hány tömegszázalékos a 40 °C-on telített kálium-nitrát-oldat?

Az oldat hőmérséklete (°C)	0	20	40	60	80	100
100 g vízben feloldható kálium-nitrát tömege (g)	13	31,5	64	110	169	245

e) A 40 °C-os oldatot két részre osztjuk. Az egyik részét 20 °C-ra lehütjük.
Mi történik?

Hány tömegszázalékos lesz a lehűtött oldat?

f) A 40 °C-os oldat másik felét felmelegítjük 60 °C-ra.
Telítettség szempontjából milyen lesz a felmelegített oldat? Válaszodat indokold!

Hány tömegszázalékos a 60 °C-os oldat? (Indoklás!)